

MsKS Tisovec
Jesenského ulica

26.5.2024 o 16:00 hod.

Predaj vstupeniek:
MsKS Tisovec, Mestská knižnica
Tel. č.: 0902 255 663

Cena vstupenky:
Prvých 100 ks - 8 eur
Ďalšie vstupenky v predpredaji - 10 eur
Na mieste - 12 eur

Výsledky hlasovania vo voľbách prezidenta Slovenskej republiky v MESTE TISOVEC a m. č. RIMAVSKÁ PÍLA
- I. kolo - 23.03.2024, volebná účasť: 44,00 %

	Okrsk č. 1	Okrsk č. 2	Okrsk č. 3	Okrsk č. 4	Okrsk č. 5	SPOLU za okrsky
Počet voličov zapísaných v zozname voličov	458	770	738	663	365	2994
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	174	346	361	294	145	1320
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	174	346	361	294	145	1320
Počet platných odovzdaných hlasov	173	344	361	294	145	1317

Počet platných hlasov odovzdaných jednotlivým kandidátom							
1.	Andrej DANKO, JUDr.	-	-	-	2	-	2 - 0,15 %
2.	Patrik DUBOVSKÝ, Mgr., PhD.	-	3	-	-	-	3 - 0,22 %
3.	Krisztián FORRÓ	-	1	-	-	-	1 - 0,07 %
4.	Štefan HARABIN, JUDr.	30	52	61	41	27	211 - 16,02 %
5.	Ivan KORČOK, Ing.	54	83	121	85	38	381 - 28,92 %
6.	Marian KOTLEBA, Ing. Mgr.	6	3	2	12	1	24 - 1,82 %
7.	Ján KUBIŠ, Dr. h. c. Ing.	4	10	13	3	4	34 - 2,58 %
8.	Igor MATOVIČ, Mgr.	2	3	7	10	2	24 - 1,82 %
9.	Milan NAHLIK, Mgr.	-	-	-	2	-	2 - 0,15 %
10.	Peter PELLEGRINI, Ing.	77	189	157	139	73	635 - 48,21 %
11.	Róbert ŠVEC, Mgr.	-	-	-	-	-	-

- II. kolo - 06.04.2024, volebná účasť: 53,4 %

	Okrsk č. 1	Okrsk č. 2	Okrsk č. 3	Okrsk č. 4	Okrsk č. 5	SPOLU za okrsky
Počet voličov zapísaných v zozname voličov	456	763	731	650	364	2964
Počet voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní	205	441	412	333	194	1585
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	205	441	412	333	194	1585
Počet platných odovzdaných hlasov	204	436	410	331	194	1575

Počet platných hlasov odovzdaných jednotlivým kandidátom							
1.	Ivan KORČOK, Ing.	70	123	151	110	47	501 - 31,80 %
2.	Peter PELLEGRINI, Ing.	134	313	259	221	147	1074 - 68,19 %

prpravila: Denisa Mániová, spracovala: Miroslava Kojnoková

(dokončenie zo s.7)

s názvom Deti tvoria srdcom. Stretnutie so spisovateľkou pripravili Mgr. G. Kéry a Mgr. K. Antalová (jej dcéra). Keďže som sa tohto stretnutia zúčastnila i ja, musím povedať, že bolo neopakovateľné, čarovné, popretkávané životnou múdrosťou a láskou k deťom. Ďakujeme!

Piatky v ŠKD:

Ani deti v školskom klube sa nenudili. Pani vychovávateľky sa zamerali na tematické piatky. Počas prvého piatka si zorganizovali súťaž „Minitalent“, v ktorej súťažili v najrôznejších oblastiach. Spievali, tancovali, pletli výrobky z vlny, hrali na gitare, recitovali... Nálada a atmosféra bola výborná a víťazi si odniesli zaslúžené ocenenia. Druhý piatok sa niesol v rozprávkovom duchu. Klubári súťažili v tzv. Rozprávkovom kvíze. Tu museli preukázať svoje znalosti z oblasti rozprávok. Ocenení boli sladkou odmenou.

A čo na záver? Snáď len konštatovanie, že mesiac marec bol plný najrozmanitejších aktivít – a to som nemohla spomenúť úplne všetky. **No za každým momentom učenia, hier, kvízov, súťaží... – a to si musí uvedomiť úplne každý (aj ten, čo nechce!) – stojí UČITEĽ!**

Preto je namieste pripomenúť si 28. marec - Deň učiteľov – s pietou a úctou. V meste sme si ho pripomenuli trošku skôr. Tento rok za svoju 13 ročnú prácu v ZŠ Dr. V. Clementisa bola odmenená Mgr. Miroslava Janečeková. Prekvapenie nám potom v škole prichystali deviatci spolu s mladšími žiakmi, ale tiež pod vedením najmladšej kolegyne Bc. B. Guzmovej. Celý týždeň, počas prestávok, zneli v školskom rozhlase obľúbené piesne jednotlivých pedagógov, v stredu zaznela rozhlasová relácia o veľkonočných sviatkoch spojená s poďakovaním učiteľom a pozvánkou na osobné stretnutie v zborovni počas veľkej prestávky. Žiaci nám milo a s láskou zarecitovali básničky šité každému učiteľovi na mieru. Zároveň sme dostali ručne upletenú podšálku s personalizovaným venovaním.

Slová vedenia školy: „Vyslovujeme všetkým zapojeným žiakom úprimnú pochvalu a poďakovanie za úsilie, ktoré vynaložili, aby nás prekvapili a spríjemnili nám náš sviatok. Sme pyšní na to, že máme takých úžasných žiakov, ktorí nielen prijímajú, ale aj dávajú. Vďaka nim je naša práca a poslanie krajšie, veselšie a hodnotnejšie. Cítíme sa hlboko obdarovaní! Zároveň ďakujeme všetkým kolegom za pekné slová. Ohúrili ste nás. S Vami je radosť pracovať, stretnúť sa cez prestávku na chodbe, ísť na „navštevu“ na vyučovanie, spolupracovať, zasmiať sa... byť na jednom pracovisku. Prajeme Vám pekný Deň učiteľov!“

Vedenie školy!

Nedá mi nepovedať moju obľúbenú repliku: „Ďakujeme si navzájom!“

Za celý kolektív Mgr. M. Svobodová

Tisovský mesačník

XXXIV. ROČNÍK

APRÍL 2024

číslo 4

cena: zdarma

Príhovor predsedu komisie sociálnych služieb a školstva pri príležitosti Dňa učiteľov

Vážené dámy, vážení páni, drahí naši pedagógovia.

S príchodom prvých jarných dní, zaliatych slnkom a s prichádzajúcou jarnou atmosférou, ktorá akoby nás nabádala každoročne znova a znova k životu, si nepamätáme len kalendárny začiatok jari, ale aj jeden významný deň, ktorý sa spája práve s vami, pedagógmi.

28.marec...deň narodenia Jána Ámosa Komenského, učiteľa národov, človeka s myšlienkami presahujúcimi ďaleko svoju dobu, veľká pedagogika, človeka, ktorý dal základy povolaniu, ktoré dnes hrdo vykonávate práve vy.

Preto 28.marec nazývame aj Dňom učiteľov, a tak si práve dnes osobitne pripomíname vašu vážnosť, dôležitosť a zároveň máme možnosť poďakovať sa vám za vašu prácu - za životné poslanie.

Byť učiteľom je jednou z najvznešenejších a najušľachtilejších profesií. Nosí v sebe povinnosť, potrebu a chcenie odovzdať novej generácii po tisícročia nazbierané poznanie a životné skúsenosti o tomto svete, s cieľom nielen ho spoznať pre prežitie, ale urobiť ho i lepším a dokonalejším, aby život prinášal viac radosť ako starosť, viac lásky ako nenávisť, viac dobra ako zla.

Pracujete s tými, ktorí sú nášmu srdcu najbližší - naše deti. Každou vyučovacou hodinou, každou vetou a slovom ich nielen vzdelávate, ale aj formujete ich osobnosť.

Ste pre nich vzorom, prvými veľkými autoritami v ich živote, ktoré musia rešpektovať.

Každý z nás si spomína na svoju prvú učiteľku, na prvé písmenka v zošite, či prvé slová zo šlabikára, na prvé dni v školskej lavici, keď sme s ustráchanými očami sledovali našu pani učiteľku. Ani po mnohých rokoch nezabúdame na tieto krásne momenty...

Všetko, čo tu bolo doteraz povedané, predstavuje tú ušľachtilú stránku nášho povolania, ale tak ako v každom odvetví našej spoločnosti, aj školstvo sa borí s množstvom problémov. Tým najväčším je všadeprítomný nedostatok financií, častokrát neodborné vedenie rezortu školstva, nesystémovosť. Výzvou je aj pripravovaná reforma, a žiaľ, so stúpajúcim napätím v spoločnosti, už aj bezpečnostné riziká.

To všetko vytvára tlak na vás, pedagógov, ale aj samotných žiakov. Na to, aby ste mohli vykonávať svoju prácu plnohodnotne, je potrebné vytvoriť vám vhodné podmienky, a to nie je len úloha štátu, ale je to aj úloha samosprávy.

Je v záujme vedenia mesta a mestského zastupiteľstva udržať kvalitu a úroveň školstva minimálne na doterajšej úrovni a zabezpečiť bezproblémový chod vašich inštitúcií. Je to naša spoločná úloha a ja verím, že sa nám ju darí naplňať úspešne.

Preto mi dovoľte na záver vyjadriť vďaka a uznanie vám všetkým, ktorých zásluhou fungujú naše školské zariadenia. Vďaka patrí aj tým, ktorí už nie sú aktívne činní, ale prispeli svojou prácou k rozvoju školstva v Tisovci.

Ďakujem vám v mene svojom, v mene všetkých rodičov, členov komisie sociálnych služieb a školstva, ale aj v mene mojich kolegov pri mestskom zastupiteľstve v Tisovci.

Vám všetkým patrí jedno veľké ďakujem.

Ing. Karol Kubini

Deň učiteľov - vystúpenie pedagógov ZUŠ

Beseda so spisovateľkou v ZŠ

20. 4x4pro.sk

OFFROAD TISOVEC

25.-28.4.2024

ŠTVRTOK
13.00 - 19.00: Technická prebierka / Registrácia
16.00: Stillburns (koncert)
17.30: Poison Candy (koncert)
20.00: Slávnostné otvorenie a večerný prológ

PIATOK
9.00 - 17.00: Trophy
19.30: Hrdza (koncert)

SOBOTA
9.00 - 17.00: Trophy

NEDEĽA
9.30: Vyhlásenie Trophy
10.00: Štart Dolinka

Pripravujeme:

30. 4.- Stavanie mája na námestí
7.5. - Zapálenie vatry na Obadovom očku

viac info na plagátoch a webe mesta

Udialo sa v kultúre - marec

Aj tretí mesiac v roku, počas ktorého si pripomínáme najmä ženy, učiteľov a knihy, bolo pripravených niekoľko zaujímavých kultúrnych a spoločenských podujatí v našom meste:

8. marca prijali tisovske žienky pozvanie našich aktívnych mužov, ktorí si tradične pripravili krásny kultúrny program. Prítomné ženy pozdravil primátor mesta, Ján Vengrín, kyticu vtipov, poézie a hudby ďalej uvili: Michal Stejskal, Štefan Sabó, Karol Hruška, Milan Ktareniak, Roman Košičiar, Peter Rukavica, Milan Matucha, Peter Kubíni, Vojtech Oláh. Všetky žienky boli obdarované aj milým kvietkom. Program zopakovali aj v Rimavskej Píle, kde členky Seniorklubu pripravili účinkujúcim malé občerstvenie.

20. marca sme sa tešili na veselé predstavenie známych SUSEDŮV a Lászlóm a Ildikó; bohužiaľ, choroba si nevyberá, "sadla si" na Lászlá a predstavenie bolo zrušené. Verím, že do nášho mesta zavítajú niekedy inokedy.

28. marca si pripomíname narodenie "učiteľa národov - Jána Amosa Komenského" a tento deň patrí všetkým učiteľom. V Tisovci je dobrým zvykom oceniť aktívnych učiteľov miestnych škôl a pripraviť aspoň krátky kultúrny program pre všetkých pedagógov. V tom tohtoročnom,

26. marca, vyzdvihol vo svojom príhovore zasluženú prácu učiteľov predsedsa Komisie školstva - Karol Kubíni, za všetkých tisovských žiakov poďakoval učiteľom Matúš Cibuliak a v kultúrnom programe sa predstavili členovia ZPOZU - Človek človeku a pedagógovia Základnej umeleckej školy v Tisovci. Ďakovné listy a Plakety J. A. Komenského získali:

Bc. Jitka MERTINYÁKOVÁ (Materská škola Tisovec) za aktívnu prácu s deťmi, ktorá je pre ňu poslaním

Mgr. Miroslava JANEČEKOVÁ (ZŠ Dr. V. Clementisa Tisovec) za zodpovednú a aktívnu prácu pedagóga

PaedDr. Zuzana VOJTEKOVÁ (Evanjelické gymnázium Tisovec) za zavádzanie inováčných

metód vo vyučovacom procese, za úspešnú a zodpovednú prácu pedagóga

Ing. Veronika JEREMIAŠOVÁ (Stredná odborná škola Tisovec) za zavádzanie inováčných metód vo vyučovacom procese, za úspešnú a zodpovednú prácu pedagóga.

Marec už samozrejme pokladáme za mesiac knihy. Prvýkrát sa oslavoval v roku **1955** v rámci snahy o spopularizovanie čítania a vôbec kultúry tohto druhu ako takej. Marec sa ako Mesiac knihy odôvodnil dátumom narodenia aj smrti osobnosti slovenských dejín, **Mateja Hrebendu Hačavského** (10. 3. 1796 – 16. 3. 1880). Ten hoci ako slepý, miloval knihy a kalendáre. Šíril ich medzi ľuďmi aj napriek tomu, že bol slepý. A tak sme aj v našej knižnici pripravili niekoľko podujatí:

V dňoch **4. - 8. marca 2024** sa aj naša Mestská knižnica A. H. Škultétyho v Tisovci zapojila do celoslovenského projektu Týždeň slovenských knižníc. V priebehu týždňa sa na pripravených podujatiach zúčastnilo 85 detí. A čo sme pre ne pripravili?

Žiaci 5. ročníkov ZŠ Dr. V. Clementisa sa oboznámili s históriou vzniku písma, kníh, s najstaršími písomnými prameňmi o meste Tisovec, mohli vidieť najväčšiu a najmenšiu knihu, ktorú v knižnici máme, i najstaršie knihy z roku 1862, ktoré sa nám zachovali ešte z pôvodnej tisovskej knižnice. V rámci tvorivých aktivít si vyskúšali písanie hieroglyfmi, klinových písmom či hlaholiku a zistili, kde všade nás obklopuje obrázkové písmo - piktografy - aj v dnešných dobách.

Siedmakov už "trápia" iné problémy - vzťahy medzi spolužiakmi, vzťahy v rodine, šikanovanie... Jednou z foriem, ako si ich priblížiť a vysvetliť, je aj čítanie - napríklad knihy POŠKOLÁCI od obľúbenej autorky Gabriely Futovej. Keďže knihu mali naozaj dobre prečítanú, ľahko prišli na to, že dôležité je byť sám sebou a nenechať sa vyprovokovať k neuvážaným činom, že je dôležité mať dobré vzťahy medzi spolužiakmi, že je dôležité byť tolerantnými a priateľskými k svojim spolužiakom. A samozrejme, nám knihovníčkam, vysvetlili slangové slová, ktoré používajú dnešné decká.

Žiakom 8. ročníka sme priblížili životné osudy spisovateľa Antoina de Saint Exuperyho a jeho Malého princa. Tak ako sa ôsmaci nachádzajú na hranici detsva a skoro dospelosti, tak aj v tejto rozprávke pre dospelých je predstavovaný svet dospelákov cez oči malého dieťaťa. V knihe, ktorá sa dá čítať naozaj po celý život a v každej životnej etape, si vždy nájdeme niečo poučné, srdco blízke. Mladých čitateľov zaujala najmä česká kniha s ilustráciami Elišky Podzimkovej, ktoré sme pomocou mobilnej aplikácie "rozpohybovali a rozohrali". Tak dúfame, že po "malom princovi" siahnu nielen v rámci povinného čítania, ale sa stane ich sprievodcom aj v ďalších rokoch.

Nakoniec sme v knižnici privítali malých škôlkarov z MŠ Rimavská Píla. Oboznámili sa, ako vzniká kniha, ako sa o knihy treba starať, čo je knižnica, čo v knižnici môžu zažiť. Vypočuli si aj rozprávku o troch prasiatkach a ukázali, že aj oni sú šikovní staviteľia. Bol čas aj na čítanie a prezeranie krásnych detských kníh.

12. marca nás navštívili deti z 3. triedy Materskej školy v Tisovci, aby si poprezerali našu knižnicu. Porozprávali sme sa o tom, ako kniha vzniká, ako sa stať čitateľom knižnice, ako si treba knihy chrániť a zaujala ich aj rozprávka o zajacovi, ktorý mal veľké trampoty s mrkvou. Cez tento príbeh zistili, že priateľstvo a pomoc sú dôležitejšie ako to, čo by sme chceli mať len pre seba.

Vo štvrtok **14. marca** sme pripravili literárnu hodinu o POVESTIACH. Aj o našom meste Tisovec sa ich veľa zachovalo, spoznali sme povesti o princeznej Vande, o zbojníkovi Surovcovi, o Turchoch v Tisovci, o pokladoch na

Hradovej, a mnohé ďalšie. V rámci pripravených úloh vedeli povesti správne zaradiť do rôznych skupín, spoznali zberateľov i spisovateľov povestí.

Od pondelka **18. marca** sa v našich priestoroch postupne vystriedali žiaci 1. až 3. ročníka Základnej školy Dr. V. Clementisa v Tisovci.

Tí najmladší si zopakovali informácie o vzniku knihy, starostlivosti o knihy, o tom, ako sa stať čitateľom, čo napokon aj hneď v ten deň spolu so svojimi rodičmi využili.

Druháci spoznali jednotlivé oddelenia knižnice, ako sa majú v knižnici orientovať, ako sú u nás uložené knihy, čo kde nájdú. Spoznali aj Záhady knižnice na konci ulice a určite držia palce Martinovi, Dorotke a knihovníčkam Kvete, Bete a Vete pri hľadaní stratených písmen.

Tretiaci sú už riadni čitateľa. V rýchlych kole otázok a odpovedí nezaváhali a vedeli správne odpovedať na všetko, čo sme sa pýtali o knihách a knižnici, čo sa naučili pri minulých návštevách našej knižnice. A spoznali aj život a dielo Pavla Dobšinského, najväčšieho zberateľa slovenských rozprávok. Nerobil im problém ani pripravený kvíz o rozprávkach.

Štvrtáci si všetko zopakovali, ukázali, že knižnicu poznajú, že knihy majú radi, že poznajú "cestu knihy" v histórii i v prítomnosti. Všetci tiež mali možnosť poprezerať si knižnicu, a hlavne knihy, prečítať si tie "najzaujímavejšie", či prezrieť pripravené výstavy kníh. A mnohých tieto návštevy povzbudili k tomu, aby sa stali našimi čitateľmi.

25. marca našu knižnicu ešte navštívili

predškôláci z Materskej školy v Tisovci, poprezerali si našu knižnicu, porozprávali sme sa o tom, ako kniha vzniká, ako sa stať čitateľom knižnice, ako si treba knihy chrániť a sľúbili, že keď sa naučia čítať, určite budú chodiť do knižnice.

21. marca sme v Mestskom múzeu v Tisovci privítali členov Klubu dôchodcov z Klenovca. Zaujala ich história nášho mesta, tisovske povesti i významné osobnosti, ktoré u nás žili či pôsobili, v remeselníckej časti si pospomínali na svojich predkov, ktorí sa venovali kováčstvu, stolárstvu, kolárstvu. Keďže počasie nám prišlo, slniečko svietilo, prešli sme sa spolu aj po námestí a ukázali zaujímavé budovy spojené s históriou mesta, či pamätné tabule, pomníky. Popoludní mali ešte stretnutie v MsKS s Paťou Cavarovou, ktorá im predstavila svoju prácu - vyšívané veľkonočné a vianočné dekorácie.

A na záver trochu štatistiky:

Do Mestskej knižnice A. H. Škultétyho sa v marci prihlásilo alebo preregistrovalo 38 čitateľov a 334 návštevníkov si vypožičalo 1509 dokumentov. Pripravili sme 21 podujatí, ktorých sa zúčastnilo ďalších 355 návštevníkov. Poskytli sme 15 faktografických a bibliografických informácií a vypracovali 5 rešerší podľa zadania čitateľov.

Mirka Kojnková

Spoza dverí

Marec je podľa gregoriánskeho kalendára tretí mesiac v roku. No v rímskom kalendári to bol prvý mesiac v roku. Bol zasvätený bohovi Marsovi, pretože v tento mesiac sa obyčajne začínali vojenské výpravy (obschli už cesty po zime!), aj rímski úradníci nastupovali do svojich úradov.

My úradujeme už hodnú chvíľu a mesiac marec venujeme knihe a cez ňu vzdelávaniu. Marec je v súčasnom ponímaní mesiacom knihy - od roku 1955 - kedy ho v bývalom Československu vyhlásili na počesť nášho Mateja Hrebendu. A my sme jeho odkaz o vzdelávaní a láske ku knihe aj tento mesiac splnili do bodky.

V priebehu celého marca navštevovali žiaci II. stupňa, so svojimi vyučujúcimi, častejšie mestskú knižnicu, aby ozvláštnili vyučovacie hodiny. Zameranie bolo rôznorodé. Napríklad piatáci využili hodiny dejepisu a vypočuli si zaujímavú prednášku o Vzniku písma. Viaceré triedy si v knižnici odprezentovali - za výdatnej pomoci jej pracovníčok - mimochádzajúce čítanie spojené s peknými prezentáciami tvorenými k téme. Prijemne strávený čas, vo všetkých prípadoch, bol zavŕšený malým kontrolným testom a sladkou odmenou. Žiaci I. stupňa zas zistili, že knižnica je miesto, kde to „žije“ knihami. Objavili v nej dedičstvo

predchádzajúcich generácií i diela súčasných autorov. Zopakovali si, ako s knihami zaobchádzať, z čoho a ako vznikli, tiež si pripomenuli rodáka z Rimavskej Píly, Mateja Hrebendu, ktorý sa do dejín zapísal najmä ako popredný rozširovateľ slovenských a českých kníh, šíril kultúru a osvetu v časoch, v ktorých mnohí pokladali čítanie kníh za nepotrebnú vec. Ďakujeme Mirke Kojnkovej a Erike Zerulovej.

5. marca sa uskutočnila v špeciálnych triedach beseda s príslušníkmi polície. Keďže život prináša rôzne nepredvídateľné situácie a človek sa ľahko dostane do nebezpečenstva, príslušníci PZ žiakov oboznámili s jednotlivými druhmi polície, zopakovali dôležité telefónne čísla a trpezlivo odpovedali na zvedavé otázky. Na záver žiaci dostali materiály, v ktorých sú pre nich ďalšie potrebné informácie. Ďakujeme Policajnému zboru v Hnúšti.

Na ďalší deň - strávený opäť v priestoroch MsKS - žiaci 3. - 7. ročníka absolvovali populárno-vzdelávacie prednášky na rôzne témy: Zvieracie kuriozity II.; Správanie; Čo skrýva vesmír?; Pyramidy a iné veľké záhady histórie; Dobá bronzová... Upútal ich, ako vždy, už im známy, pán Dušan Valent, vedecký publicista, spisovateľ a lektor. Tešíme sa zas nabudúce a ďakujeme za obetovaný čas a ochotnú spoluprácu.

Svoje výtvarné kreatie si deti mohli overiť už v 4. ročníku výtvarnej súťaže „Krásy MAS očami detí“, ktorej organizátorom je Partnerstvo Muránska planina - Čierny Hron. A veru, zadarilo sa nám! V kategórii: Historické a kultúrne pamiatky sa umiestnila na 1. mieste - Liliana Petalíková (I.B) a na 2. mieste - Šimon Dianiška (III.B). V kategórii: Príroda územia MAS získala 3. miesto - Nela Mičinská (III.A) a v kategórii: Podujatia územia MAS si vykreslila 1. miesto - Elena Kubincová (III.B). Srdečne blahoželáme!

Nezabudli sme ani na súťaž v prednese poézie a prózy Hviezdoslav Kubín. Bol to už jej 70. ročník!!! Celkovo sa školského kola zúčastnilo 21 žiakov a výnimočne sa ho zúčastnili i dvaja prváci Emka Stožeková a Dominik Durec, ktorým bola udelená Cena poroty. A ako prednášali ostatní?

PRŮZA - I. kategória: 1. miesto: Lea Oláhová (IV.A), 2. miesto: Karolína Valentová (III.B), 3. miesto: Kristína Bitalová (IV.B); II. kategória: 1. miesto: Katarína Guzmová (V.A), 2. miesto: Nina Sokol (VI.A); III. kategória: 1. miesto: Rea Zoana Pastýrová (VII.A).

POĚZIA - I. kategória: 1. miesto: Michaela Trubánová (II.A), 2. miesto: Zoja Sirotová (III.B), 3. miesto: Matúš Temiak (IV.A) a Anna Matuchová (III.B); II. kategória: 1. miesto: Tomáš Mat'ko (VI.A), 2. miesto: Zoja Ziva Palíková (V.B), 3. miesto: Radka Slabejová (V.A) a Jakub Huľuk (VII.A); III. kategória: 2. miesto: Vivien Fazekašová (VIII.A).

Víťazi z 1. miest postupujú do okresného kola, ktoré sa uskutoční v CVČ Relax v Rimavskej Sobote. Srdečne gratulujeme a budeme držať palce.

Netradičné vyučovacie hodiny. Tých bolo tento mesiac neúrekom. V II. A si deti vyskúšali všetky povolania ľudí, ktorí pracujú pri vzniku novej knihy. „Reportér Alex“ sa prelúskal informáciami od vzniku písma, cez Johanna Gutenberga (vynálezcu knižtlače), Mateja Hrebendu, Pavla Dobšinského, až sa dostal do vydavateľstva, kde navštívil spisovateľa, literárnu redaktorku, ilustrátorku, výtvarnú redaktorku, grafika, tlačiaru, knihára. Nakoniec sa v knižkupecké náhodné stretol s čitateľmi. Zistil, že práca všetkých je zodpovedná a náročná, a aj to, že všetci ju robia s láskou,

pretože chcú čitateľom pripraviť krásne chvíle pri čítaní kníh. Veď s každou knižkou v ruke zažijeme nové dobrodružstvá, prežijeme jedinečné príbehy, no hlavne pochopíme, že čítanie je studňou bohatstva. IX. B si na anglickom jazyku precvičili slovnú zásobu súvisiacu s Veľkou nocou - EASTER. V VI. A riešením úloh získavali písmenká potrebné k rozlúšteniu veľkonočného odkazu... Nápad a realizáciu uskutočnili žiaci J. Belicová, N. Tokárová, O. Čipková, A. Farbák, M. R. Matucha. Ďakujeme sa ochotu a kreativitu.

14. marca žiaci VI. A triedy pokračovali v tematickom vyučovaní na predmetoch SJL, MAT a ANJ. Téma: Príprava jedla - na SJL si vyskúšali dynamický opis (postup práce pri varení rôznych druhov jedál), na MAT - prepočet počtu ingrediencií na 24 porcií jedla a výpočet ceny surovín a na ANJ vytvorili skupiny vybraných potravín, ktoré rozdelili na počítateľné a nepočítateľné podstatné mená. Žiaci tak spojili teóriu s praxou.

Prakticky si overili i svoje schopnosti na hodinách VYV. Tvorili zátišia. Pre mnohých nudná a komplikovaná činnosť, no žiaci druhého stupňa si mohli vybrať jeden zo siedmich umeleckých smerov z výtvarnej histórie. Najťažšie to mali piatáci, ktorí mali za úlohu vytvoriť zátišia mozaikou. Ostatní si mohli vybrať štýl baroka, pointilizmu, secesie, expresionizmu, kubizmu, op-art alebo pop-art. Nádherné i odvážne dielka si môžete vychutnať na stránke školy.

Rovesnícke vyučovanie: V základnej škole nabralo na obrátkach. Starší žiaci „učia“ mladších spolužiakov, ktorým sa takéto hodiny páčia. Žiaci z VIII.A učili napríklad piatakov na hodine ANJ. Vysvetlili im hravou formou minulé čas, zopakovali slovnú zásobu a hodinu ukončili kvízom. Pochvala patrí Sofii Krekáňovej, Katke Bošanskej, Vivien Fazekašovej, Bianke Brskovej a Viktorii Pivkovej. HUV si zas vyskúšali deviatáci, Lenka Vlčeková a Jonatan Magyar, ktorí im priblížili rozdelenie ľudových piesní, ukázali typické ľudové nástroje a nakoniec naučili spievať

pieseň Kolo nás, popred nás. Veľmi podobne si takéto vyučovacie hodiny pripravili i ostatní ich spolužiaci. Ochutnali učiteľský chlebiček a veru zistili, že nie je jednoduché upútať pozornosť žiakov na plných 45 minút.

14. marca sa v našej základnej škole uskutočnil turnaj dievčat vo vybijanej proti družstvám zo ZŠ J. F. Rimavského a ZŠ Klokočova z Hnúšte. Vybojovali sme si krásne 1. miesto. Postúpili sme do obvodného kola, kde sme sa

umiestnili na peknom 2. mieste. Blahoželáme.

22. marca celá škola žila Svetovým dňom vody. Vo všetkých triedach prebehli aktivity, ktoré mali prispieť k informovanosti, ale hlavne k edukácii žiakov o hospodárení s vodou a jej zdroji. Deti sa naučili kolobeh vody, súťažili, niektorí uskutočnili vychádzku k rybníku v Tisovci, iní sa pristavili pri čističke odpadových vôd, kde si zopakovali „cestu“ odpadových vôd. Navrhovali rôzne spôsoby šetrenia vodou, zopakovali si jej vlastnosti, dozvedeli sa, že žaby pijú vodu cez kožu, zdobili školské nástienky v danej téme a desiatky ďalších a ďalších aktivít.

Najdôležitejšie ale je, že všetci už dobre vedia, že voda je potrebná nielen pre ľudí, ale aj pre rastliny a živočíchy, pochopili jej využitie v živote, jej vzácnosť a aj nedostatok v iných krajinách a kontinentoch. Odhalili všetky jej tajomstvá a naplno si uvedomili, že život na Zemi by bez vody nebol možný!

25.marca sa žiaci II. stupňa zapojili do celoslovenskej akcie Selfie dotazník. Zameraný bol na finančnú gramotnosť. Niektoré otázky zvládli hravo, iné museli rýchlo a logicky riešiť, no najväčšiu radosť im robila voľná online komunikácia, trebárs aj s bývalými žiakmi našej ZŠ.

Nasledujúci deň si hlavičky potrápili žiaci I. stupňa, keď sa zapojili do súťaže Matematický klokan. Aj tu boli úlohy zaujímavé, mozgové závity vyburcované a už si iba počkame na výsledky. Veríme, že budú skvelé. Keďže aj my máme v škole peknú, novú, vymodenú školskú knižnicu, nedali sme oddychnuť ani jej. V dňoch 11. - 15. marca nás všetkých pani Knižnica pozvala na výstavu detských kníh, ktorá bola spojená i s možnosťou ich zakúpenia. Po mnohých iných aktivitách, čerešničkou, síce nie na torte, ale v knižnici, sa stala beseda so spisovateľkou Mgr. Elenou Hýbelovou. Pochádza z neďalekej Hnúšte. Celý život bola učiteľkou slovenského jazyka a výtvarnej výtchy. Na dôchodku si ale splnila celoživotný sen. Vydala knihy pre deti. *Chicco, živý šperk* - skutočné príhody psíka, - ktorý otvára detské srdcia a ukazuje tie najväčšie hodnoty života. *Anjelik* - zveršovaný príbeh, ktorý motivuje deti predškolského veku a pre prváčikov básne *Anjelik ide do školy*. Inšpiráciu čerpala z vlastného života. Do budúca pripravuje knihu

(dokončenie na s. 8)

Správa o hospodárení spoločnosti Mestské lesy Tisovec s.r.o. za rok 2023

Spoločnosť Mestské lesy Tisovec s.r.o., ktorej stopercentným vlastníkom je mesto Tisovec, hospodári na lesných pozemkoch mesta Tisovec o výmere 2471,38 ha.

Od roku 2016 a následne 2018 užíva spoločnosť aj nelesné pozemky vo vlastníctve mesta o výmere 285,68 hektárov.

Hlavným predmetom činnosti je hospodárenie na lesných a nelesných pozemkoch mesta, drevárska prvovýroba (výroba stavebného reziva), drevárska druhovýroba (stolárska dielňa), služby v odvoze dreva, preprava sypkých materiálov a zemné práce s bagrom.

Rok 2023 bol prvým rokom hospodárenia podľa nového Programu starostlivosti o lesy (PSL) platného na roky 2023-2032. Podľa nového PSL je stanovená výška ročnej ťažby (bilancovaný etát) na 10 401 m³. Uvedená výška ťažby je 1/10 z celkového objemu dreva predpísaného na ťažbu Programom starostlivosti o lesy na roky 2023-2032.

Najdôležitejšou informáciou je objem predpísanej ťažby, ktorý je v porovnaní s predchádzajúcim PSL nižší o 30%. Vzhľadom k tomu, že hlavným zdrojom príjmov je predaj dreva, bude potrebné pri stanovovaní výšky nájmu zohľadňovať tento údaj.

Dôležitým údajom je aj rozdelenie podľa drevín a podľa druhu ťažby. Plánovaná ihličnatá ťažba by mala byť 13% z objemu, listnatá 87%. Obnovná ťažba je 83%, výchovná do 50 rokov 10,5%, výchovná nad 50 rokov 6,5%.

Pri plánovaní hospodárskeho plánu je potrebné vychádzať s vytváraním každoročnej ťažbovej rezervy pre prípad budúcich kalamít, ktoré nás žiaľ postihujú. Predpokladáme pokračujúcu podkôrníkovú kalamitu na zostávajúcich zvyškoch smrekových porastov, ale už v podstatne nižších objemoch ako v minulosti.

Základnou úlohou je spracovanie kalamitného dreva (podkôrník, vietor, sucho). Z obnovnej ťažby sa zameriavame na obnovu prestarnutých porastov v lokalite Trstie, z výchovných ťažieb sú absolútnou prioritou tzv. prebierky do 50 rokov, ktoré riešime predajom dreva na pni.

Práve vykonanie prebierok do 50r. je mimoriadne dôležité pre pestovanie budúcich kvalitných a stabilných porastov, ale je technicky a technologicky ťažko vykonateľné a na trhu práce nezaujímavé. Tento druh ťažieb riešime už od roku 2020 formou predaja na pni, kde sme rozvinuli spoluprácu s ľuďmi z miestnej minority.

Z ekonomického hľadiska hodnotíme uplynulý rok ako priemerný. Na začiatku roka boli vysoké ceny, hlavne listnatého dreva, ktoré v priebehu pár mesiacov klesli až o vyše 30%, ale od júna sa cena stabilizovala až do dnešných dní. Pokles zaznamenalo aj ihličnaté drevo, a celkovo sa jednalo o výrazne skokové ceny, ktoré nebolo možné predpokladať. Našťastie podstatná časť dreva bola predaná v prvej polovici roka, čo nám zabezpečilo bezproblémový chod firmy. Vývoj cien na rok 2024 je ťažké predpokladať. Ihličnatého dreva bude na trhu prebytok (napr. kalamita na Č.Balogu). Očakávame pokles ceny. U listnatého dreva dúfame v stabilnú súčasnú cenu. Celková ekonomická situácia v Európe je značne zložitá, priemysel stagnuje a veľa bude závisieť aj od stavu vojnového konfliktu na Ukrajine.

V roku 2024 pokračujeme aj v pestovnej činnosti (uhadzovanie, zalesňovanie, ochrana proti zveri a burine, prečistky) a údržbe lesnej dopravnej siete, ale aj bežnej údržbe budov.

Od roku 2021 prenajímame priestory bývalej správy na Sládkovičovej ulici firme, ktorá prevádzkuje krajčírsku dielňu. Dom na Hviezdoslavovej ulici oproti ML, je taktiež v dlhodobom prenájme.

Celkovo sme za rok 2023 spracovali 8 557 m³, z toho 6 071 m³ ihličnatého a 2 486 m³ listnatého dreva. Priemerná cena na ťažbu dreva bola 19,78 €/m³. V celkovej ťažbe je započítaný aj predaj dreva na pni.

Objem náhodnej ťažby z celkovej, predstavuje 71,5 %.

Predali sme 7 271 m³ dreva (6 029 m³ ihlič. a 1 242 m³ list.). Tržby za predaj predstavujú **468 434,06 €** (85,84 % z celkových tržieb). Celková priemerná cena za predaný 1 m³ dreva je 64,42 € (pri ihličnatej je 60,94 €, pri listnatej 81,35 €). Podiel jednotlivých sortimentov bol nasledovný: ihličnaté drevo III.A/B 15,8 %, III.C 15,7 %, III.D 42,0 %, VL 26,5 %, listnaté drevo III.A/B 22,6 %, III.C 41,0

%, VL 36,4 %.

Predaj palivového dreva bol v objeme **152 m³**, z toho 7 m³ ihl. a 145 m³ list., tržby **10 010,58 €** (1,83 % z celkových tržieb).

Predaj dreva na pni bol **1 332 m³**, (18 m³ ihl. a 1 314 m³ list.). Tržby predstavujú **14 910,80 eur** (2,73 % z celkových tržieb)

Tržby za **služby** (doprava, bager) činia **15 800,04 €** (2,90 % z celkových tržieb).

Tržby za **prenájom** bytových a nebytových priestorov **2060 €** (0,38 % z celkových tržieb).

Tržby za predaj **štiepky 560 €** (0,10 % z celkových tržieb)

V piliarskej výrobe sme spracovali **150 m³** vlastného dreva. Porez dreva formou služby bol **31 m³**.

Predali sme **68,82 m³ reziva** (tržby 17 750,08 €, priemerná cena 257,92 €/m³), **44,72 m³ odrezkov** (tržby 508,33 €, priemerná cena 11,37€/m³) a **8,70 m³ pilín** (tržby 208,80 €, priemerná cena 24,0 €/m³). Tržby za porez

dreva v službách 1748,49 €. Tržby dosiahli **20 215,70 €** (3,71 % z celkových tržieb).

V stolárskej výrobe sme dosiahli tržby **11 207,49 €** (2,05 % z celkových tržieb).

Ostatné príjmy (0,46 % z celkových tržieb).

Celkový obrat z predaja a služieb spoločnosti Mestské lesy Tisovec s.r.o. v roku 2023 dosiahol sumu 545 693,22 eur.

Pre porovnanie s rokom 2023 sme vyťažili menej o 241 m³ dreva (2,7 %), stúpili nám náklady na ťažbu o 1,37 € na 19,78 €/m³ (rast PHM, spotrebných materiálov).

Priemerné speňaženie dreva je o 4,19 €/m³ nižšia ako vlni.

V drevárskej výrobe sme spracovali oproti roku 2023 menej dreva.

Spracovali sme 150 m³ dreva (pokles o 49 m³) a dosiahli sme výťaž 52,6 % (nižšia ako vlni).

Počas roka 2023 sa vykonávala aj pestovná činnosť. Prečistky na ploche 47,39 ha zalesňovanie na 1,60 ha (5000 ks), ochrana proti zveri 7,60 ha. Bežné práce sa uskutočnili pri údržbe lesnej dopravnej siete (LDS).

Počas roka celého roka sme dodávali palivové drevo pre miestnych obyvateľov za cenu 57 eur/prm. Na rok 2024 zostáva zatiaľ cena 57 eur/prm (v priebehu roka sa môže meniť). Pre obyvateľstvo budú pripravené aj dodávky lacnejšieho dreva pochádzajúceho z výchovných ťažieb (porasty do 50 rokov-tenšie drevo). Výpočet ceny bol vlni zverejnený na informačných portáloch mesta. V priebehu celého roka sme podporovali sponzorsky rôzne športové či kultúrne podujatia.

Počas celého roka sme aj napriek zložitej ekonomickej situácii udržali zamestnanosť rôznou formou na úrovni cca.20-25 pracovných miest.

V týchto dňoch finalizujeme podanie projektu z Výzvy PPA 8.6. Obstaranie lesnej techniky - Mest.lesy Tisovec, kde máme záujem získať cez projekt s 50%ným financovaním vozidlo Pick-up.

Vlastníkovi lesných pozemkov, mestu Tisovec, bol vyplatený nájom **58 tis. eur**, nájom za obhospodarovanie nelesnej pôdy v k.ú. Rim. Píla **3 600 eur** a **1 578 eur**, daň z nehnuteľnosti vo výške **1351 eur**, daň mesto Hnúšťa **666 eur**. Dôležité je započítať aj sumu **37 769 eur**, ktorú mesto dostáva ako náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania v NPR Šarkanica.

Pre rok 2024 plánujeme ťažbu v objeme cca. 8500 m³, nájom bol odporúčaním dozornej rady stanovený na 58 tis. eur.

Dlhodobu plánujeme začať s revitalizáciou nelesných pozemkov na Rimavskej Píle, tu dlhodobu plánujeme zvýšiť hospodársku činnosť na nelesnej pôde na úkor lesných pozemkov.

Naďalej plánujeme ponúkať širokú škálu služieb v doprave dreva, preprave sypkých materiálov, predaji stavebného reziva, palivového dreva, porezu dreva, stolárskych prác a terénnych prác zemným strojom - bagrom New Holland.

Základným princípom je trvalo udržateľné hospodárenie na lesnom majetku mesta Tisovec, s cieľom zvyšovania jeho hodnoty, a to pri dosahovaní dobrých ekonomických výsledkov, investovania do technického a technologického rozvoja samotnej firmy.

Výkazy (získov a strát, súvaha, lesná hospodárska evidencia) týkajúce sa ekonomiky a lesníctva môžeme prípadným záujemcom predložiť na ich osobné požiadanie.

Ing. Karol Kubíni, riaditeľ

Kade-tade svetom 12 Život na vlnách

Plavba loďou po Južnej Afrike bola z jednej strany zaujímavá, z tej druhej to boli návaly negatívnych pocitov. Durban, Porth Elizabeth a Kapské Mesto boli naše ďalšie tri zastávky. Tu sme všade počúvali oznamy, aby sme sa von držali stále v skupinách, a aby sme si nebrali so sebou fotoaparáty a iné drahé veci, ktoré by lákali zlodějov. V Durbane sme sa odviezli taxíkom do nákupného centra. Po dlhej plavbe na mori sa minuli zásoby kozmetiky a iných vecí, takže niekedy musíme obetovať spoznávanie miesta a zaujímavých pamiatok, kvôli nákupu. Nákupné centrum

bolo celkom na úrovni, bolo situované v novej časti mesta. Tu som ochutnala prvýkrát jedlo Bunny chow. Je to sendvič plnený curry kuracím mäsom, zemiakmi a zeleninou. Neskutočne chutné jedlo. No na jednu vec, ktorú som videla na tomto mieste, bohužiaľ, nikdy nezabudnem. Bezdromcov a medzi nimi malé deti. Toto bola na mňa silná káva, neviem si predstaviť, že by som u nás videla malé dieťa okolo dvoch rokov na ulici. Kolegyňa z Afriky, sediaci vedľa mňa mi povedala, že toto je v Afrike, bohužiaľ, na dennom poriadku. Sociálka nie je dostačujúca na to, aby zachránila všetky deti a tak ich ignorujú. Po tomto zážitku som nemohla v pokoji zaspať cez tri dni. Nikdy som si neuvedomovala, že to je krutá realita.

Porth Elizabeth bol o trochu lepší zážitok, teda pre nás pár, čo sme sa rozhodli ísť pozrieť Safari. Voľne pobejúce žirafy, zebry a mnoho iných zvierat. Bolo to krásne vidieť ich okolo seba bez ohradenia ako v zoológických. Nanešťastie v tomto meste jedna skupinka našich hostí bola prepadnutá a okradnutá. Nikomu sa nič nestalo, iba pár malých rán pri snahe neprísť o svoje veci. Bohužiaľ, hostia prišli o mobily či fotoaparáty a iné veci. V týchto častiach Afriky si človek, hlavne cudzinec, myslí, že je to na inej úrovni, keďže sú to kolonizované miesta. No popravde, ľudia tu majú domy oplotené špicatými drôti a elektrickým napätím, po zotmení je to veľmi nebezpečné, môžu vás prepadnúť na každom kroku. Po týchto dvoch portoch mi neskutočne začala chýbať Európa.

Kapské mesto je taktiež nebezpečné, ale

z týchto všetkých miest, ktoré sme navštívili, bolo najkrajšie a na úrovni. Tu sme strávili dva dni. Prvý deň sme si zobrali taxík a išli do jednej malej zoo, kde sme chceli kŕmiť žirafy. Po asi takmer hodine cesty taxíkom, keďže zabočil zle na diaľnici, sme sa dostali na miesto. Tam nám oznámili, že pozastavili kŕmenie žiráf, pretože niektorí návštevníci ich kŕmili vetvami, ktoré ich priotrúvali. Tu sa mi pozastavil rozum, ako niektorí ľudia môžu byť tak hlúpi. Už nám nevychádzal čas, aby sme šli niekam inam a tak sme sa na kus zdržali v zoo. Po asi hodine sme sa vrátili späť na loď. Trochu ľutujem, že som na miesto toho nešla na vrchol hory menom Maclear's Bacon, ktorá je poznávacím bodom Kapského mesta. Druhýkrát by som si to určite nenechala ujsť.

Na ceste z Číny do Kórey: Katarína Perenčayová foto: archív autorky

Z činnosti primátora mesta v marci 2024

V uplynulom mesiaci som okrem toho, čo mi vyplýva z funkcie primátora riešil aj nasledovné veci:

01.03. – pracovné rokovanie v Banskej Bystrici za účasti riaditeľa investičnej výstavby Slovenskej správy ciest a členov predstavenstva Stredoslovenskej vodárenskej spoločnosti k úprave a sfinalizovaniu trojdohody pred realizáciou výstavby nového

vodovodu na Ul. Partizánskej - stretnutie na MsÚ Tisovec

s projektantom k príprave projektu na vodozádržné opatrenia cez výzvu Ministerstva životného prostredia SR

05.03. – kontrola primátora v teréne /

zberný dvor, kompostáreň, verejné priestranstvá v Tisovci a na Rimavskej Píle, kontrola aktívnej činnosti

06.03. – pracovné stretnutie so zástupcami Oblastnej organizácie cestovného ruchu Gemer na MsÚ Tisovec – kalendár podujatí v roku 2024 a formy spolupráce so samosprávou mesta Tisovec v oblasti rozvoja cestovného ruchu, podaný za mesto Tisovec cez OOCR Gemer projekt na dobudovanie bezpečnostných prvkov na chodníku Hradová

08.03. – účasť na schôdzi členov združenia s telesným postihnutím v MsKS Tisovec

- stretnutie so štábom TV Regina v Tisovci, situácia v našom regióne, možnosti naštartovania regiónu, poskytnutý rozhovor pre regionálnu televíziu

11.03. – stretnutie na MsÚ Tisovec s lekármi pôsobiacimi v meste Tisovec, následná prehliadka nového zdravotného strediska na ul. Francisciho, ako aj priestorov, kde budú lekári po skolaudovaní

objektu vykonávať svoju lekársku činnosť

- účasť na ekonomickej komisii

12.03. – rokovanie na MsÚ Tisovec, ako aj následná prehliadka v teréne s dopravným inžinierom ODI OR PZ Rimavská Sobota k riešeniu problematiky zastávania a státia motorových vozidiel na ul. Partizánskej a tiež aj k pripravovanému obmedzeniu dopravy na danom úseku počas pripravovanej realizácie rekonštrukcie verejného vodovodu

13.03. – účasť na rokovaní MAS Muránska planina – Čierny Hron v Pohronskej Polhore – príprava a realizácia projektov v nadväzujúcom období

- stretnutie na MsÚ Tisovec s dopravným analytikom Jánom Bazovským – príprava a plán akcií zameraných a bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky / Dni mesta, Deň detí/

- účasť na komisii výstavby, rozvoja a cestovného ruchu

15.03. – administratívne práce primátora na MsÚ Tisovec

- pracovné stretnutie so starostom obce Hajnáčka a starostkou obce Klenovec

18.03. – účasť na komisii školstva a sociálnych vecí

- účasť na výročnej členskej schôdzi Dobrovoľného hasičského zboru obce

19.03. – účasť na komisii kultúry a športu

20.03. – stretnutie na MsÚ Tisovec s rímskym aktivistom – možné riešenie problematiky rímskej komunity v osade Hrb na Rimavskej Píle

23.03. – 1. kolo prezidentských volieb /kontrola volebných miestností/

25.03. – pracovné stretnutie na MsÚ Tisovec s poslancami BBSK Eniko Mag Fodor a Zoltán Cziprusz – príprava a realizácia projektov, možnosti čerpania finančných prostriedkov z pripravovaných výziev /IÚS, UMR/

27.3. – mestské zastupiteľstvo

Bc. Ján Vengrín, MBA

Menej je niekedy viac

Žijeme v dobe, ktorá nás drží v osidlach politiky. Politici skúšajú odolnosť svojich občanov primiešavaním politiky do ich života. Politika má slúžiť ľuďom, nie politikom, ktorí ju používajú na získanie svojej popularity a svojich predstáv na naše usporiadanie života. Čiže menej politiky a viac porozumenia pre náš občanov. Únava z turbulencie politickej scény nás ruší v súčasnej dobe v našom životnom napredovaní. Ľudia vedia, čo je dôležité pre nich, nemusia nám to ordinovať politické strany. Politici a ekonomická elita sa pozerá na ľudí a politiku cez peniaze. Navyše rozhodnutia vlády a tvorba nových zákonov sa deje ako politika strán, ktoré takto uplatňujú vo veľkej miere svoje programy. Ale vláda musí vládnuť všetkým, aj tým, ktorí neprišli voliť. To je umenie politiky, ktoré dokáže pozdvihnúť životnú úroveň. Nadávať na Západ, Európsku úniu to je znak súčasnosti, lebo nie je dosť peňazí na nakupovanie západných tovarov, toľko koľko by sme chceli.

Stav spoločnosti určuje kvalita medziľudských vzťahov

Platí to na všetkých úrovniach. Príkladom je rodina, ktorá je základ štátu a čím ideme vyššie, tým je to horšie. Stačí sa pozrieť na rokovanie Národnej rady SR alebo súboje politikov v médiách, kde politiku používajú ako zbraň, nevedomujú si, že takto ohrozujú občanov. Odráža sa to v konaní ľudí a nie je výnimkou ani samospráva. Svojím spôsobom sa to prenáša aj na konanie ľudí, ktorí vlastne kopírujú správanie sa politikov. Táto cesta nevedie k porozumeniu a riešeniu. Politika má spájať ľudí a nie ich rozdeľovať.

Menej obviňovania za chyby minulosti

Vtedy je to pre ľudí viac. Minulosť je školou ako sa vyvarovať chýb, ktoré sa nám často núkajú ako riešenie a oni sú ako chameleón. Zdá sa, že sú dobré, ale dokážu sa premeniť na škodnú. Príkladom je rokovanie poslancov na zastupiteľstvách v marci. Tisovec sa používal ako argument. Lenže Tisovec sme my všetci. V marci boli dve zasadnutia poslancov. V polovici marca to bolo mimoriadne zastupiteľstvo, zvolané na základe požiadavky poslancov. Riešilo sa životné prostredie Tisovca, kde je zámer zmeniť technológiu pri výrobe vápna, aby sa používala biomasa. Calmit s.r.o. závod Vápenka Tisovec takto chce prestavať pec na pálenie vápna. Vlastne nevieme, aká je kvalita ovzdušia v Tisovci a ako to ovplyvní ovzdušie v Tisovci. Emocionálna diskusia odhalila Pandorinu skrinku a duch o kvalite ovzdušia v Tisovci ušiel do verejného priestoru. Postup na riešenie navrhol poslanec Mário Keleti. Poslankyňa Hanka Homoľová upozornila na fakt, že pri spaľovaní biomasy (štiepky) vzniká unik pevných častí vo forme spadu na blízke okolie. Pôvodcom sú naše kotolne, ktoré dodávajú teplo do bytových domov. Poslanec Robert Buchta navrhol, aby v Tisovci bola

monitorovacia stanica, čo by jednoznačne ukázalo kvalitu ovzdušia. Znečisteniu ovzdušia napomáhajú aj domové kotolne a automobilová preprava. Tu sa ani v minulosti neurobilo nič. Preprava nákladnými autami, nielen biomasa nám bude zaťažovať Tisovec. Máme nevyužitú železničnú prepravu. Autovlaky sú už bezpečné v západnej Európe, Tisovec by mohol byť preborníkom v tomto zámere. Mestský úrad v tomto prípade zmeškal vlak aktuálnosti, jesto čo naprávať.

Druhé zasadnutie poslancov bolo v závere mesiaca marca. Schválil sa rozpočet na rok 2024 ako prebytkový, čo je ekonomicky unikát, ale bude zaťažovaný neplatičmi, ktorí si hodujú na úkor tých, ktorí platia poctivo dane a poplatky. Pripomienku k rozpočtu mal iba poslanec Ján Belica, kde je podľa neho potrebné viac transparentnosti. Aby sa nevyšlo z emocionálneho nasadenia rokovania poslancov, otvoril sa problém mestského športového klubu, čiže tisoovského futbalu.

Nedostatok financií a ochoty urobiť z futbalu / športu / prednosť Tisovca sa zadržal na konkrétnych riešeniach. Manažér klubu Peter Rukavica a tréner žiakov Pavol Bálint na to dôrazne upozornili poslancov a primátora. Pritom dokázal funkcionársky aktív MŠK zabezpečiť prípravku, žiacke kategórie, dorast a mužstvo dospelých. To je obetovanie týchto ľudí pre Tisovec. Ide o investíciu do generácií, ktoré tu budú žiť, tak netreba váhať. Menej emócií je viac. Konštruktívne riešenia sú cestou k spokojnosti.

Príbeh Tisovca a Rimavskej Píly pokračuje

Dianie v Tisovci a na Rimavskej Píle treba vnímať ako príbeh, ktorého sme účastníkmi. Čím prispejeme do tohto príbehu, záleží len od nás. Výnimočné postavenie tu majú miestni poslanci a primátor, ktorí tento príbeh aj v minulosti či teraz ovplyvňujú. Kino života sa tu stále premieta. Sledujú ho aj tí, ktorí možno prechodne opustili Tisovec a užívajú a predávajú tisoovský základ v zahraničí, ale stále je v podvedomí Tisovec či Rimavská Píla. Návraty týchto ľudí sú vítané, lebo mnohí tu investujú do nehnuteľností. Tisovec sa tak stáva rodinnou a ľudskou základňou podopretou zahraničnými skúsenosťami. Len si treba uvedomiť, že títo ľudia porovnávajú, čo dokázal Tisovec s Rimavskou Pílou. Je aj základňou tých, ktorí pracujú a žijú mimo Tisovca. Sú síce na Slovensku, ale tiež hodnotia, ako to tu vyzerá. Grgať od sýtosti sa v Tisovci zatiaľ nedá, ale čo nie je, môže byť. Bude to možno dlhšie trvať, ale okolnosti nás budú nútiť. Tisovské hanby, ako napr. je malá stanica, a nájdou sa aj iné, treba pochovať do hrobu nemohúcnosti. Menej - viac môže byť posunom dopredu. Vracat' sa do minulosti sa neoplatí. A ak, tak pre inšpiráciu, ale nie pre súčasnosť.

Vladimír Pašiak

Beseda so spisovateľkou

Marcel, mesiac knihy, sme si pripomenuli 26.03. 2024 v školskej knižnici. Pozvanie prijala pani spisovateľka Mgr. Elena Hýbelová. Narodila sa 03.07. 1956 v Hnúšti. Celý život bola učiteľkou slovenského jazyka a výtvarnej výchovy. Na dôchodku sa jej splnil sen. Vydala knihy pre deti Chicco živý šperk – skutočný príbeh, ktorý rozpráva najmenší psík Chicco, aby otvoril srdcia a ukázal tie najväčšie hodnoty v živote. Anjelič – zveršovaný príbeh, ktorý motivuje deti v predškolskom veku. Anjelič ide do školy – básne pre deti, aby sa nebáli začiatku školy. Jej inšpiráciou v živote sú jej dve deti a dve vnúčatá, na ktoré si vždy nájde čas. Púťavým rozprávaním priblížila žiakom svoju tvorbu. Deti najviac zaujal skutočný príbeh o psíkovi Chiccovi. Verím, že svojim rozprávaním podnietila žiakov na tvorbu vlastných príbehov ako aj kresieb, z ktorých najvýnimočnejšie sa stanú súčasťou jej budúcej knihy s názvom Deti tvoria srdcom.

Mgr. G.Kéry, Mgr. K.Antalová

Čo nám priniesol marec

Marec je mesiacom prvých jarných dní, mesiacom vysievania semienok, ktoré rýchlo vykuknú zo zeme za slniečkom. Naši najstarší predškoláci sú nielen veľmi šikovní, ale aj zvedaví. Chceli zistiť, ako dlho to bude semienkam trvať, kým sa nad zemou objavia prvé zelené lístočky. Pripravili si truhlíky, dobrú zeminu a pustili sa vysievať semienka paradajok, ktoré umiestnili ku oknám a pravidelne sa o ne starajú. Keď priesady zosilnejú, presadia ich do svojej záhradky na školskom dvore. Odmenou budú sladké, červené paradajky.

Marec je tiež mesiacom knihy. Už tradične deti tretej a štvrtej triedy chodia na návštevu tisoovskej knižnice, kde sa naši malí čitatelia dozvedeli veľa zaujímavého, a to kde knihy bývajú, z čoho sú vyrobené, ako s nimi zaobchádzať, aké druhy kníh poznáme a ešte mnoho nových informácií, ktoré im tety v knižnici porozprávali. V každej triede si deti vyrábali svoju knihu alebo záložku, priniesli knihy z domu a navzájom sa s nimi oboznamovali, tvorili vlastné ilustrácie k textu, dramatisovali známe rozprávky podľa obrázkov v knihe.

Marec je mesiacom rozlúčky so zimou. My sme si na túto rozlúčku vybrali 21. marec, kedy sme sa lúčili s Morenou, pretože je symbolom zimy. V sprievode sme ju odprevadili až ku Základnej škole, kde sme jej, spolu s prváčikmi, zaspievali na rozlúčku jarné piesne. Beata Cibuliaková ju vyrobila zo slamy na drevenom kríži, tak, ako sa tradične vyrábala. Preto bolo ľahké ju zapáliť a horiaku sme ju z mosta hodili do Rimavy, aby s ňou odplávala zima a choroby, pretože na trón už zasadla jar.

Marec je, aspoň v tomto roku, mesiacom najkrajších jarných sviatkov - Veľkej noci. V stredu 27.marca sme v dopoludňajších hodinách hľadali s deťmi na dvore vajčička. Tieto boli čokoládové, a tak sme ich hneď aj ochutnali. Tie pravé, od sliepočky, sme popoludní, spolu s mamičkami, v triede najmenších detí, vyzdobili. V ostatných triedach si vajčička maľovali deti, ale my, maličká, to ešte nezvládneme bez pomoci. Celá škôlka je vyzdobená k Veľkej noci, k čomu prispeli aj výtvary najmenších detí a rodičov, a tak u nás vládne veľkonočná atmosféra.

V marci sme sa zapojili aj do výtvarných súťaží - Malí hasiči, Vesmír očami detí, Divadlo očami detí, kde bolo v Revúcej vyhodnotenie. Za všetky materské školy v okrese Rimavská Sobota a Revúca boli ocenené 4 deti a jednou z nich bola naša Miluška Mydlová. Blahoželáme a tešíme sa s ňou.

Príhovor k učiteľom

Učiteľ je niekto, kto nás má vždy viesť, skláňať sa nad lavicou a aj ľaháky znieť. Mal by nás vždy chápať, pomôcť vždy a rád, radiť žiakom múdre veci ako kamarát.

Vážení pedagógovia!

28. marec je už tradične váš deň. Každý rok počúvate vzletné slová a želania. No, ja by som vám dnes rád povedal, že aj keď vás často, ako žiaci, dostávame do vývrtek, predsa – s odstupom času – si uvedomíme, že vás máme radi.

V škôlke absolútne, na prvom stupni základnej školy s objímaním a na druhom stupni s občasným hormonálnym šomraním. V základnej umeleckej škole nám zas odkrývate lásku k hudbe a protivné stupnice s dôležitým prstokladom oceníme v zrelom veku pri kamarátskych posedeniach pri klavíri, gitare či akordeóne.

Prácu učiteľa veľmi radi posudzujú žiaci, rodičia, kolegovia navzájom, nadriadení aj verejnosť, no nič si z toho nerobte, lebo najobjektívnejšie ju ocení ten, kto „učiteľský chlebiček“ sám ochutnal.

Preto vás chcem poprosiť, aby ste vypustili z vášho srdiečka ťažké a smutné chvíle, nedorozumenia a sváry a myslíte len na šťastie, ktoré prúdi z vašej práce a na to, že každý z vás sa narodil ako skutočný učiteľ až vtedy, keď z úst dieťaťa vytryskla pre vás prvá otázka.

Zostaňte s nami a buďte tu vždy pre nás, pretože, či si to už uvedomujeme alebo nie, my vás naozaj potrebujeme. Veď nie nadarmo sa hovorí: „Kto chce zapaľovať, musí aj sám horieť.“ A my všetci, vaši žiaci chceme, aby ste každý z vás horeli čo najdlhšie.

Ďakujeme vám.

Príhovor pripravila Mgr. Marta Svobodová, predniesol ho Matúš Cibuliak, žiak 9. ročníka ZŠ

Akcie, o ktorých informujem od januára každý mesiac, sú akými bonusom, niečím navyiac, popri každodennej práci učiteľiek v materskej škole, pretože chceme využívať hlavne zážitkové učenie. V práci s deťmi - v čase výchovno-vzdelávacieho procesu, máme týždňové aktivity na určitú tému a tá sa prelína všetkými okruhmi, ktorých je sedem /Jazyk a komunikácia, Matematika a práca s informáciami, Človek a príroda, Človek a spoločnosť, Človek a svet práce, Umenie a kultúra, Zdravie a pohyb/. Sú to naše malé týždňové projekty. Šikovná a tvorivá učiteľka je vtedy, keď dieťa má pocit, že sa celý deň hrá. Naša práca však nie je hrou, je premyslená, plánovaná, vyžadujúca situačné rozhodovanie. Deti sú živé a nepredvídateľné. Jednou z takýchto pedagógov je naša kolegyňa Jitka Merinyáková, ktorá bola pri príležitosti Dňa učiteľov ocenená za prácu s deťmi, ktorá je pre ňu poslaním. Presadzuje pozitívne pedagogické hodnoty a uplatňuje materský cit, dominuje v nej ľudskosť a empatia. Nechýba jej dravosť hľadať stále čosi nové, teoretické vedomosti aplikuje do praxe. Patrí k spoľahlivým, svedomitým a zodpovedným učiteľkám. Blahoželáme.

Júlia Hodoňová, MŠ Tisovec

Tváre a ich tajomstvá

Od detstva pozorujem ľudí, ich tváre, gestá, mimiku. Vždy vo mne vzbudí jedinečnosť každého na našom živote krivoľakom chodníku.

Nejeden netušiac konca sa náhli, jeho elán sa mu máli. Najradšej by prebehol aj sám seba. Netuší že ráno, zahryzol do posledného chleba.

Ďalší v pohode jemu vlastnej s láskou v srdci ide svojou cestou. Dosiahol už pokoj v mysli jasnej. Z celého jeho ja pokoj sa zračí, vie že nemusí, že stačí.

Tretí s obavou sa otáča, nie si je istý či dobre kráča, či zanechá tú správnu stopu. Sudca bude ale niekto iný, ten povie vinný či nevinný.

Sú i takí čo s falošným úsmevom druhým v živote radia. Keď sa im to hodí, bez mihnutia oka zradia.

Každý je originál no nemôže mať všetko a byť všade, na to jeden život je málo. Keď mu ten jeho vystaví účet, pozde už bude pýtať sa či to zato stálo.

S týmto vedomím len ticho pozorujem a dumám, čo s toho vzíde. Všetci postupne odchádzajú, ja čakám kto ďalší príde.

Čítam z ich tvári smútok, radosť, lásku, pokoj i zlosť. Snažím sa dostať do ich vnútra, niekedy mám už toho dosť, no napriek tomu sa v nich kutrám.

Tajomstvo života odhaliť chcem. No tak ako mnohým predom mnou nevedím sa mi dať. Výsledok len tuším, alebo viem?

Ani tisíc chcenia striel, nenaplní spokojnosti cieľ.

Karol Hruška